Sociālā apdrošināšana

LATVIAN / LATVIEŠU

National insurance

Kas ir sociālā apdrošināšana?

Sociālā apdrošināšana ir valsts izveidots apdrošināšanas sistēmas veids, kas palīdz izmaksāt pabalstus, ko jūs saņemat, piemēram, slimības gadījumā. Tā nodrošina arī jūsu **valsts izmaksāto vecuma pensiju**.

Lielākajai daļai cilvēku, kas strādā UK (Apvienotā Karaliste), **ieguldījums** šajā sistēmā jāizdara no saviem ienākumiem. Ja esat nodarbināts, jūs maksājat **Class 1 contributions** (1. līmeņa ieguldījums). Tie tiek aprēķināti tieši no jūsu darba algas, analogi ienākuma nodoklim, un valstij tos samaksā darba devējs. Jūsu darba devējam arī jāveido ieguldījumi.

Ja jūs esat pašnodarbināta persona, jūs maksājat **Class 2 contributions** (2. līmeņa ieguldījumus), un, ja jūsu peļņa it pietiekami augsta, jūs maksājat **Class 4 contributions** (4. līmeņa ieguldījumus). Jūs esat atbildīgs par savu uzkrājumu tiešu maksāšanu valstij. Lai maksātu sociālās apdrošināšanas iemaksas, jums jāsaņem sociālās apdrošināšanas numurs - **NINO**. Sociālās apdrošināšanas ieguldījumi UK var jums palīdzēt iegūt tiesības uz pabalstiem citās Eiropas valstīs.

Kam jāmaksā sociālā apdrošināšana?

Jums jāmaksā sociālā apdrošināšana, ja strādājat UK un jums ir 16 vai vairāk gadi līdz valsts pensijas vecuma sasniegšanai. Jūs maksājat, ja nopelnāt vairāk par noteiktu summu. Šo līmeni nosaka valdība, un tas mainās katra gada aprīlī. Cilvēki, kuru ieņēmumi ir ļoti mazi, nemaksā sociālo apdrošināšanu.

Valsts pensijas vecums sievietēm tiek pakāpeniski palielināts, lai līdzsvarotu ar vīriešu pensijas vecumu, kas ir 65 gadi. Pēc tam gan vīriešu, gan sieviešu pensijas vecums tiks palielināts līdz 68. Ir izveidots kalkulators, lai palīdzētu aprēķināt, kad jūs sasniegsiet valsts pensijas vecumu valdības mājas lapā: www.direct.gov.uk.

Cilvēki, kas pelna ļoti maz, nemaksā valsts sociālo apdrošināšanu. Ja esat pašnodarbināta persona, ir svarīgi, lai jūs pieteiktos izņēmuma nosacījumu saņemšanai, ja pelnāt ļoti maz. Daži darba devēji var jums piedāvāt darbu, nemaksājot sociālo apdrošināšanu vai ienākumu nodokli (izmaksājot naudu “uz rokas”). Šāda darbība ir prettiesiska gan jums, gan darba devējam, un jums jāizvairās no šāda veida darba.

Cik lielas sociālās apdrošināšanas iemaksas jāveic?

Ja jūs maksājat Class 1 contributions, jums jāmaksā sociālā apdrošināšana, kas ir noteikti procenti no algas. Šie procenti mainās atbilstoši jūsu ienākumu apjomam.

Ja jūs esat pašnodarbināta persona, jūs maksājat Class 2 contributions, kur maksājumu **likme** ir **fiksēta.** Ja jūs pelnāt ļoti maz, jums var tikt piemērots izņēmums. Ja jūsu ienākumi ir lielāki, jums jāmaksā papildus ieguldījumi sociālajā apdrošināšanā pēc taksācijas gada beigām. Šie ieguldījumi tiek saukti par **Class 4 contributions** (4. līmeņa ieguldījumi), un tie ir balstīti uz jūsu ar nodokļiem apliekamo peļņu.

Autortiesības© 2002-2011 Citizens Advice. Visas tiesības paturētas
Reģistrētais labdarības nr: 279057 Kompānijas nr: 1436945 Anglija

Kā iegūt sociālās apdrošināšanas numuru?

Sākot strādāt, jums jālūdz sociālās apdrošināšanas numurs. Lai iegūtu sociālās apdrošināšanas numuru, jums jāpiedalās intervijā. Lai vienotos par interviju, jūs varat zvanīt uz **National Employment NINO application telephone number** (valsts nodarbinātības NINO pieteikumu tālruni) 0845 600 0643 vai arī varat lūgt palīdzību **Jobcentre Plus office** (Jobcentre Plus birojā).

Intervijā jums būs jāpierāda, kas jūs esat (sava **identitāte**) un ka jums ir tiesības strādāt UK. Paņemiet līdzi savu pasi un kādu citu dokumentu, kas pierāda jūsu identitāti. Tā var būt valsts identitātes karte, dzimšanas apliecība vai automašīnas vadītāja apliecība. Jāuzrāda dokumentu oriģināli.
Lai uzzinātu, kādus vēl dokumentus jūs varat izmantot, sazinieties ar Jobcentre Plus biroju vai ielūkojieties Directgov tīmekļa vietnes Nodokļu un pabalstu nodaļas valsts apdrošināšanas lapās: www.direct.gov.uk.

Ja jūs jau esat dabūjis darbu, jāpaņem līdzi darba līgums vai vēstule no jūsu darba devēja. Ja jūs vēl neesat dabūjis darbu, jūs varat paņemt līdzi informāciju par nodarbinātības aģentūrām, kurās esat reģistrējies. Ja jums ir atļauts strādāt, jums jāpiesakās sociālās apdrošināšanas numuram uzreiz pēc ierašanās AK. Tiklīdz jūs esat pieteicies numuram, jūs varat sākt strādāt pat tad, ja jūs vēl neesat to saņēmis. Paziņojiet savam darba devējam, ka jūs sociālās apdrošināšanas numuram esat pieteicies.

Plašāka palīdzība

Citizens Advice Bureau (Iedzīvotāju padomdevēju birojs - CAB)
Citizens Advice Bureaux sniedz bezmaksas konfidenciālu, objektīvu un neatkarīgu padomu, lai palīdzētu atrisināt radušās problēmas. Lai atrastu tuvāko CAB, arī tādus kas sniedz padomus pa e-pastu, atveriet saiti nearest CAB vai meklējiet tālruņa grāmatā pie burta C.

Citi drukāti materiāli jūsu valodā, kas var būt noderīgi, atrodami Adviceguide (padomdevējā);

- Darba devējs aiztur samaksu
- Strādnieki migranti
- Valsts minimālā alga

Cita informācija par Adviceguide, kas var jums palīdzēt;
(Šī informācija ir tikai angļu valodā)

- Sociālā apdrošināšana – ieguldījumi un ieguvumi
- Ienākuma nodoklis
- Slimības pabalsts

Šo brošūru izdod Citizens Advice, kas ir National Association of Citizens Advice Bureaux (Iedzīvotāju konsultāciju biroju Nacionālās asociācijas) saīsināts nosaukums. Tās mērķis ir sniegt tikai vispārēju informāciju, kura nav uzskatāma par likumdošanas izsmeļošu izklāstījumu konkrētajā jautājumā. Šī informācija attiecas tikai uz Angliju, Velsu un Skotiju.

Šī brošūra pēdējo reizi aktualizēta 2011. gada 5. augustā un tā tiek regulāri pārskatīta. Ja kopš šīs brošūras saņemšanas pagājis ilgāks laiks, lūdzu, sazinieties ar vietējo Citizens Advice Bureau un pārbaudiet, vai tā vēl ir pareiza. Varat arī apmeklēt mūsu Web vietni – www.adviceguide.org.uk, no kuras varat lejupielādēt jaunāko kopiju.

Autortiesības© 2002-2011 Citizens Advice. Visas tiesības paturētas
Reģistrētais labdarības nr: 279057 Kompānijas nr: 1436945 Anglija